

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24Csp/85/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122205301
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Berežná
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122205301.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Zuzanou Berežnou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. X, XXX XX D., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: TELERVIS PLUS a.s., so sídlom Staré Grunty 7, 841 04 Bratislava, IČO: 35 717 769, právne zastúpený: STRELÁK & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Záhradnícka 46, 821 08 Bratislava, IČO: 52 451 747, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 855 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 75,50 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. P r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške XXX E.. V podanej žalobe tvrdila, že jej spotrebiteľské práva boli porušené a musela ich brániť v konaní pred súdom, nakoľko žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil o sumu XXX E. a v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru použil neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení označila rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10Csp/125/2018 zo dňa 18.6.2021.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť. Výšku požadovanej sumy označil za neprimeranú a neadekvátnu. Tvrdil, že súd musí vyhodnocovať všetky okolnosti prípadu a následne výšku primeraného finančného zadostučinenia v rozhodnutí dostatočne a preskúmateľne odôvodniť. Ak by súd dal za pravdu žalobkyni, šlo by o arbitrárne a bezprecedentné rozhodnutie nad rámec zákona a zákonodarcu. Je nutné vziať do úvahy, že žalovaný bol súdnym rozhodnutím zviazaný na zaplataenie sumy bezdôvodného obohatenia, ako aj k náhrade trov konania, pričom súd zároveň určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky.

3. Súd vo veci nariadil termín pojednávania na deň 24.10.2022 a vec prejednal v prítomnosti právneho zástupcu žalobkyne. Na pojednávaní bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov, z ktorých bol v spojení s nespornými skutočnosťami zistený tento skutkový stav:

4. Dňa 26.06.2015 uzavreli sporové strany zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. K520151441, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 500 eur, za celkový úrok vo výške 20 % z poskytnutej istiny, t.j. vo výške 100 eur. Za poskytnutie úveru si žalovaný účtoval servisný poplatok vo výške 9 %

z poskytnutej istiny, t.j. vo výške 45 eur. Žalobkyňa sa zaviazala uhradiť žalovanému čiastku vo výške 645 eur, v 13 pravidelných mesačných splátkach, a to v prvých 3 splátkach vo výške 2,50 eura a v ostatných 10 dohodnutých splátkach vo výške 63,75 eura (istina vo výške 78,43 %, úrok vo výške 14,51 % a servisný poplatok vo výške 7,06 % z každej jednotlivkej splátky). Zmluvné strany sa taktiež dohodli, že prvá splátka je splatná 10. deň po poskytnutí úveru a každá nasledujúca splátka až do úplného zaplataenia je splatná 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky. Odplata v zmysle nariadenia Vlády SR č. 141/2014 Z.z. je 26,77 %. Ročná percentuálna miera nákladov bola uvedená v hodnote 50,22 %. Priemerná RPMN predstavovala 37,67 %.

5. Dňa 26.06.2015 žalobkyňa uzatvorila so spoločnosťou FINWAY SK, s.r.o. zmluvu o poskytovaní finančných služieb č. XXXXXXXX, podľa ktorej sa spoločnosť FINWAY SK, s.r.o. ako poskytovateľ zaviazala poskytovať žalobkyni ako prijímateľovi finančné služby v termínoch určených veriteľom, a to na základe zmluvy s príslušným veriteľom, ktorú sa prijímateľ zaväzuje predložiť poskytovateľovi pred uzavretím tejto zmluvy. Na základe tejto zmluvy si žalobkyňa objednala tieto služby - výber a doručenie finančných prostriedkov a osobné inkaso platieb splátok úveru a vedenie a evidenciu splátok podľa splátkového kalendára. Odmena za službu „výber a doručenie finančných prostriedkov“ vo výške 6 eur je splatná jednorazovo pri doručení finančných prostriedkov prijímateľovi a odmena za službu „osobné inkaso platieb splátok úveru“ vo výške 249 eur je splatná v 3 mesačných splátkach po 83 Eur.

6. Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 10Csp/125/2018 zo dňa 18.6.2021 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 255 eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 255 Eur od 4.8.2018 do zaplataenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň určil, že zmluva o poskytovaní finančných služieb z 26.6.2015 uzatvorená k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. K520151441 z 26.6.2015 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

7. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel súd k tomuto právnomu záveru:

8. Podľa § 3 odsek 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

9. Podľa § 3 odsek 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Podľa § 4 odsek 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie

- a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,
- b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3,
- c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

11. Odvolací súd je toho názoru, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý plní pochopiteľne satisfakčnú, reparačnú i odradzujúcu funkciu v tom zmysle, že poskytuje spotrebiteľovi istú mieru odškodnenia a satisfakcie v zmysle vyššie uvedené za problémy, ktoré ako spotrebiteľ v dôsledku nekvalifikovaného postupu dodávateľa - žalovaného utrpel a zároveň má odradiť dodávateľa i poučiť ho v tom smere, aby sa podobného konania voči iným spotrebiteľom nedopúšťal, avšak z povahy tohto inštitútu zároveň vyplýva, že jeho účel nespočíva v priznávaní rovnakej sumy o ktorú by sa bol (nebyť predchádzajúceho súdneho konania) žalovaný trvalo obohatil. Ide o inštitút, ktorý má za úlohu (pri plnení odradzujúcej funkcie) sankcionovať a poučiť dodávateľa, ako si má v spotrebiteľských vzťahoch počínať a aký zmluvný základ má pre ne vytvárať. Tento inštitút nemá mať charakter likvidačný a predovšetkým neproporcionálny, pričom táto neproporcionálna by nastala v prípade, ak by sa primerané finančné zadosťučinenie rovnalo výške bezdôvodného obohatenia, ktoré pôvodne žalovaný získal. Toto bezdôvodné obohatenie totiž žalovaný už žalobcovi vydal a pokiaľ má poskytnúť spotrebiteľovi aj

zadosťučinenie, nemala by jeho výška byť totožná so sumou, ktorú už spotrebiteľovi vydal (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/9/2021 zo dňa 15.6.2021).

12. Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019).

13. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá, pričom právoplatným súdnym rozhodnutím bolo určené, že práva žalobkyne boli porušené a zodpovedá za to žalovaný.

14. Podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán súd posúdil tak, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka, vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje.

15. V predmetnej právnej veci súd považuje za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným existoval zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere, pričom právoplatným súdnym rozhodnutím bolo žalovanému uložené vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 255 eur, zároveň bola určená neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa (tak ako bolo súdom právoplatne rozhodnuté), súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, a preto žalobe vyhovel, avšak iba sčasti.

16. Súd sa nestotožňuje s názorom žalobkyne v tom smere, že suma 855 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný sa na jej úkor obohatil o sumu 255 eur a že v zmluve použil jednu neprijateľnú zmluvnú podmienku, požadovaná suma 855 eur je neprimerane vysoká k sume poskytnutého úveru vo výške 500 eur. Je nutné zohľadňovať konkrétny skutkový stav tej

– ktorej veci, opačný prístup by viedol k prílišnému formalizmu. Zákon hovorí o „primeranom“ finančnom zadosťučinení, čo podľa názoru súdu má umožniť súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. V prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu (ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami), je potrebné vychádzať z povinnosti žalobcu tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške. V danom prípade žalobkyňa okrem argumentu, že sa žalobca na jej úkor obohatil o sumu 255 eur (na vrátenie tejto sumy už bol žalovaný právoplatným rozhodnutím zaviazaný) a že zmluva obsahovala jednu neprijateľnú zmluvnú podmienku, pred súdom neprodukovala žiadne iné tvrdenia ohľadom požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

17. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame finančné vyčíslenie, keďže má vyjadrovať satisfakciu (v zmysle odškodnenia) za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. Primeraným finančným zadosťučinením sa odškodňuje ujma nemateriálnej povahy, preto nie je možné prihliadať iba na priznané bezdôvodné obohatenie, ale je potrebné zohľadniť aj iné skutočnosti.

18. Pri výpočte sumy primeraného finančného zadosťučinenia súd vychádzal zo skutočnosti, že na základe predmetnej úverovej zmluvy žalovaný poskytol žalobkyni sumu 500 eur (10% z tejto sumy predstavuje 50 eur) a obohatil sa na jej úkor o sumu 255 eur (10% zo sumy tejto sumy predstavuje sumu 25,50 eur), na základe uvedeného súd považoval za spravodlivé priznať žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 75,50 eur, čo je podľa názoru súdu suma adekvátne ako morálna satisfakcia pre žalobkyňu za uvedenie jednej neprijateľnej zmluvnej podmienky a za bezdôvodné obohatenie na úkor žalobkyne, ktoré bolo vrátené.

19. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobkyne ako bezdôvodnú zamietol.

20. Lehotu na plnenie určil súd v súlade s § 232 odsek 3 veta prvá Civilného sporového poriadku v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, nezistiac dôvody pre určenie dlhšej lehoty.

21. Podľa § 255 odsek 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

22. Súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnej výške napriek tomu, že jej nepriznal požadovanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V danom prípade výška nároku závisela od úvahy súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku, ten bol daný. Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa pritom vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia (na porovnanie rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 20/2017 zo dňa 05.05.2017).

23. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 odsek 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Prešov.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

V Prešove, dňa 24. októbra 2022